

Om Høbjerging.

Hr. Pastor Ronne har i Landoeconomiske Tidender anbefalet en Raade at behandle Høe paa, der vist vil have opvakt alle opmærksomme Landmænds Tankksomhed; men, om den er bleven saa almindelig forsøgt og anvendt i Praxis, som den fortjener, er et Spørgsmaal, som nok desværre maae benægtes. Da imidlertid den af Hr. Ronne anbefalede Fremgangsmaade fortjener særdeles megen anbefaling og sikkert aldrig vil blive forladt af den, der een Gang har prøvet den, troer jeg det at være saa meget mere Pligt for mig, offentlig at bekjendtgjøre, hvad jeg i 2 Somre om denne Sag har erfaret.

Som bekjendt var Sommeren 1817 særdeles fugtig og Høbjergingen gik for sig under de meest ugunstige Omstændigheder. Derimod befordrede Sommeren 1818 særdeles meget Høbjergingen, saaledes at de Forsøg jeg under saa forskjellige Omstændigheder har anstillet, maae afgive et saa meget mere tilfredsstillende Resultat. Jeg omtaler først Hr. Ronnes Forslag, at lade Græsset ligge paa Skaar.

I begge Somre har jeg ikke mærket Græsset tog nogen Skade af at ligge paa Skaar. Undertiden blev vel i Sommeren 1817, i de Enge, hvor Vandet af Mangel paa Grave ikke havde Aflob nok, det nederste Græs noget gunst, naar

det for Veirligets Skyld maatte ligge for længe paa Skaar; men det samme var ogsaa Tilfældet der, hvor man fulgte den almindelige Fremgangsmaade at sprede, eller, som det her kaldes, at halme Græsset. Derimod var den Beskyttelse Græsset havde imod Veirligets Indsydelse, langt betydeligere end mangen Uerfaren maaske vil troe, og det saa meget mere, jo tykkere Skaarene laae. Mit Høe, behandlet paa denne Maade, tabte aldrig sin Farve, selv i vedvarende suigt Veirlig; da derimod Høet hos Andre var farveløst og uden Bellugt. Selv i tørt Veir høstedes den Nytte, at Dugens skadelige Indvirkning blev forhindret. Jeg vilde derfor allerede ansee det, som en stor Binding for Landet, om man i Almindelighed ikke halmede Græsset eller Kloveren, men lod dem visne paa Skaar, og derpaa, efterat have vendt dem, samlede Høet i store Stakke.

Da denne Fremgangsmaade imidlertid endnu er langt fra Guldkommenhed, maae Hr. Rønnes andet Forslag, være os saa meget kjærkommen. Som bekjendt bestaaer det deri, at man paa 3die Aften ja 1ste Dag, river det slaaede Græs uden foregaaende Halvning i smaa Stroestakke.

Ingenfinde tog hos mig Græsset mindste Skade i disse smaa Stakke. Ingen nok saa stærk Regn eller Dug skadede dem, selv naar Veirliget i 8 til 10 Dage forbyd at røre ved dem. Efter nok saa stærk vedholdende en Regn, gjennemblæ

stes dog disse smaa Stakke saa hastigt, at man aldrig mærkede de bleve vaade; og var end Græsset nok saa friskt og saftigt, naar det samlede i Stakke, veiredes det dog saa godt, at siden udsat nogle faa Timer for Solens Indflydelse, havde jeg altid det fortræffeligste og fuldkomneste Høe. Kort, ved Hjelp af disse smaa Stakke avlede jeg i det vanskelige Høenaar 1817 ligesaa grønt og, efter det udbortes Udseende, ligesaa godt Høe, som i den tørre Sommer 1818. Saaledes har jeg ogsaa fundet denne Methode med samme Fordeel anvendelig, ved Kløverens Forvandling til Høe.

Det har altid hos mig, viist sig fordeeltigt at haaze med at samle Græsset i smaa Stakke, ja om mueligt paa 1ste og 2den Dag efter at det var flaaet. Høet beholder da bedst sin grønne Farve. Denne grønne Farve og i Almindelighed Høets Godhed, befordres saare meget, naar Græsset er tørt i det Øjeblik det samles i smaa Stakke, derfor har jeg altid først vendt Skaarene i Middagsstunden, naar jeg agtede at samle Græsset. Imidlertid har jeg dog undertiden ikke taget i Betænkning, under mindre gunstige Omstændigheder, ja selv i Regnveier, af Frygt for det ustadige Veirligs Bedvarende, at samle det halv visne Græs eller Høe*). Den smule Guulhed, ja selv

*) Ikke det friske Græs, da det som bekjendt uden synderlig Skade taaler megen Regn saa længe det ikke er visnet.

undertiden naar det varede for længe, Muggenhed, Høet i Staffene antog, viste sig altid mindre skadelig end den totale Udludning Regnen forarsagede paa Høet, naar det laae halmet over hele Engen, og naar disse smaa Staffe paa en kjon Dag bleve adsplittede og vendte, avlede jeg altid ulige bedre Høe, end der hvor man overlod Høet til sin egen Skjæbne. Endog i den tørre Sommer 1818, hvor vi under hele Høebjergningen aldeles ingen Regn havde, blev Høet langt grønnere i Staffene end halmet over hele Engen. Dugens skadelige Virkning er større end Mangen troer!

Erfaring har lært mig, at naar man paa 1ste 2den eller 3die Dag efter at Græsset er flaaet, vender Staaerne, inden Aften samler Græsset radviis i smaa Staffe, hvor det efter Omstændighederne, forbliver kortere eller længere Tid; Derpaa en kjon Dag ved Hjelp af Heste og et Læstræ samler eller, som det her kaldes, slianger disse smaa Staffe, saaledes at de concentreres paa et mindre Rum, stiller dem ad, og om behøves atter vender Høet; Derpaa inden Aften opfører store Staffe; da har Erfaring lært mig at denne Fremgangsmaade i Henseende til Virkning, fuldkommen kan sættes ved Siden af den holsteenske, hvor man idelig samler og atter adstiller Græsset og bebyrder sig med en stor Mængde Arbeide.

I Henseende til den Arbeidsforsøgelse, man maaſte tillægger Hr. Konnes Fremgangsmaade i

Sammenligning med den almindelige, da er den kun tilsyneladende, og vil aldrig paastaaes af den, der practisk kjender den. Det Arbeide, som Opførelsen af de smaa Stakke forarsager, opbeies igjen ved den Uleilighed man ellers har med at halme Græsset *), og om man ogsaa efter Konnes Forskrift vender Høet 2 Gange, saa er Høemassen igjen saa meget mere concentreret og Arbeidet derfor saa meget lettere. De øvrige Arbeider, som foresalde ere, nøie taget, eens for begge Fremgangsmaader.

Til Slutning anbefaler jeg atter den omtalte Sag. Enhver, der har nogen betydelig Høeslæt, vil ogsaa have erfaret, hvor vigtigt det er at faae Høet godt bjerget, og maae derfor lægge sig paa Hjertet at prøve Hr. Konnes Fremgangsmaade. Man lade sig kun ikke afskrække af Endets Indvendinger, ihvor vel meente de maatte kunde være. Deres Frygt for at Græsset eller Kleveren, paa Skaar eller i smaa Stakke, vil brænde sammen er

*) Man kan i et Par Timer opføre en utrolig Mængde smaa Stakke. Arbeidet er meget let. Efter at Høet er revet i Klamme, tager hver Mand en Rad og river deraf saa meget sammen som behøves til en liden Stak, nemlig 2 til 3 gode Armsfuld. Er en Rad særdeig begyndes paa en anden og saa fremdeles. Kunsten stikker ved disse smaa Stakkes Opførelse, bestaaer i at give dem den størst muelige Høide i Forhold til Bredden.

aldeles ugrundet. Jeg kan dristig tilraade enhver at følge Anviisningen. Ikke vil jeg derfor sige, at man i ethvert Tilfælde bogstabeligen skal rette sig efter Forskrifter. Kun have man altid for Øje, at forhindre den skadelige Virkning af Regn og Dug og derimod at benytte enhver klar og stjen Sommerdag. Ingen Ting i Verden er saa mange Forskjelligheder underkastet som Agerdyrkingen i dens Udførelse. Den tænkende fordomsfrie Landmand vælger eller forkaster efter Omstændighederne og kjenner ingen andre Regler end dem hans Fornuft og Erfaringer dictere ham.

Albedertøiminde i Februar 1819.

E. Dalgas.